

**Økonomisk politik
for Aabenraa Kommune
2012 – 2016**

**Staben, 28. marts 2012
10/4495**

Indledning

Byrådet godkendte den 24. marts 2010 den økonomiske politik for Aabenraa Kommune for perioden 2010 – 2014.

Med den økonomiske politik fastlægger Byrådet de overordnede målsætninger, som Aabenraa Kommune vil lægge til grund for de kommende års budgetlægning og mål for kommunens drift og udvikling i den kommende 4 års periode.

Den økonomiske politik for perioden 2010-2014 indeholdt overordnede målepunkter for

1. Resultatet af den ordinære drift
2. Niveaulet for de skattefinansierede anlægsudgifter
3. Niveaulet for servicedriftsudgifterne
4. Tillægsbevillinger finansieret af kassebeholdningen
5. Likviditet herunder den gennemsnitlige kassebeholdning
6. Udviklingen i kommunens langfristede gæld
7. Effektiviseringer
8. Serviceniveautilpasninger
9. Medarbejderinddragelse
10. Kommunens beskatningsniveau

En af bevæggrundene for udarbejdelsen af den økonomiske politik var at Aabenraa Kommunes økonomi var under pres efter flere år med udgiftsstigninger til ældre, handicappede, børn og unge samt overførselsudgifter. Indtægterne var ikke fulgt med udviklingen og kassebeholdningen var under pres. Siden etablering af Aabenraa Kommune i 2007 var denne problemstilling blevet imødekommet ved dels at bruge af kassebeholdningen og dels ved tilførsel af midler fra de årlige regeringsaftaler.

Finansieringsklemmen forventes at tage til i de kommende år med et fortsat demografisk pres på specielt ældreområdet i kombination med regeringens udmeldinger om minimum nulvækst i den offentlige sektor, herunder vedtagelsen af en budgetlov.

Regeringen indgik i marts 2012 en aftale med Venstre og Det Konservative Folkeparti om vedtagelsen af en budgetlov, der indeholder regler om et nyt udgiftsstyringsystem for den offentlige sektor. Der fastsættes fremover tre udgiftslofter for henholdsvis stat, regioner og kommuner. Udgiftslofterne gælder for en løbende 4 års periode. Kommunernes budgetter og regnskaber skal hvert år holde sig inden for loftet. Overskrides loftet vil der blive tale om sanktioner, der både gælder kollektivt for alle kommuner og individuelt for den/de kommuner der overskrider loftet. Sanktionslovgivningen gælder både i budget- og regnskabssituationen. Det skal bemærkes, at loftet opgøres for kommunerne under ét, og at den enkelte kommune godt kan overskride loftet såfremt andre kommuner ligger tilsvarende under loftet.

Budgetlofterne gælder for kommunernes servicedriftsudgifter, men som udgangspunkt ikke for kommunernes overførselsudgifter, udgifter til forsikrede ledige og udgifter til den aktivitetsbestemte medfinansiering.

Budgetloven minder meget om den sanktionslovgivning, der har været gældende for kommunerne de seneste år. Forskellen er at sanktionsmuligheden nu er gjort permanent og at udgiftslofterne udmeldes for en 4-årig periode. Samtidigt ligges der op til, at der også vil blive indført et loft over kommunernes anlægsudgifter.

Lovgivningen betyder, at kassefinansierede tillægsbevillinger til servicedriftsudgifterne fremover reelt ikke er en mulighed. Kommunerne skal i deres budgetlægning derfor tage højde for blandt andet forskydninger i overførselsbeløb mellem årene og finansiering af tekniske korrektioner i budgetlægningsfasen (demografi, pasningsgaranti m.m.). Dette ville kunne ske ved at afsætte budgetværnspuljer i det oprindelige budget.

Målepunkter for den økonomiske politik

Den økonomiske politik for perioden 2012 – 2016 indeholder overordnede målepunkter for:

1. Resultatet af den ordinære drift
2. Niveauet for skattefinansierede anlægsudgifter
3. Væksten i serviceudgifterne
4. Tillægsbevillinger finansieret af kassebeholdningen
5. Den gennemsnitlige kassebeholdning
6. Gældsudviklingen
7. Effektiviseringer
8. Serviceniveautilpasninger
9. Medarbejderinddragelse
10. Beskatningsniveauet

1 Resultatet af den ordinære drift

Aabenraa Kommune skal sikre en sund økonomi til at finansiere den politisk prioriterede drift og udvikling af kommunens virksomhed.

Skal dette være muligt, så kræver det, at der ikke blot er skabt balance på budgettet, men at der bliver generet et solidt budget med overskud på den ordinære drift til at finansiere investeringer i anlæg og i den fortsatte udvikling af kommunens opgaveløsning. Herudover kræver det naturligvis, at de vedtagne budgetter overholdes.

Målsætning

Aabenraa Kommunes resultat af den ordinære drift (efter nettorenter) skal vise et overskud, der som minimum finansierer, afdrag og anlægsinvesteringer, der ikke lånefinansieres. Overskuddet bør have en størrelse der sikrer økonomisk handlefrihed til at finansiere fremtidige investeringer i anlæg, ny drift og udvikling og dels skabe en stødpude over for statslige indgreb, konjunkturudsving og andre uforudsigelige begivenheder. Målsætningen er et overskud på den ordinære drift efter nettorenter på 135 mio.kr. både i budgetlægningsfasen og i regnskabsfasen.

2 Niveauet for skattefinansierede anlægsudgifter

Der skal skaffes et råderum til fortsat udvikling, nyinvesteringer og vedligeholdelse af kommunale anlæg.

Den offentlige ejendomsvurdering af kommunens ejendomme udgør ca. 2,1 mia. kr, hertil kommer værdien af f.eks. vejnettet.

Målsætning

Der skal som minimum afsættes brutto 120 mio. kr. årligt til skattefinansierede bruttoanlægsudgifter (ekskl. jordforsyning). Eventuelle budgetterede indskud i Landsbyggefonden (støttet boligbyggeri) indgår i bruttoanlægsudgiften. Niveauet svarer til 2.000 kr. pr. indbygger, og er eksklusiv eventuelle anlægsindtægter.

På jordforsyningsområdet skal salgsindtægterne over en årrække finansiere jordkøb og byggemodningsudgifter.

3 Aftale om kommunernes økonomi (herunder niveau for servicedriftsudgifterne)

Hvert år forhandles der mellem KL og regeringen om indgåelse af en aftale om kommunernes økonomi. Heri indgår blandt andet aftaler om væksten i serviceudgifterne, den kommunale skatteudskrivning og anlægsrammer m.v. Disse aftaler indgås for kommunerne under ét. Den enkelte kommune kan afvige fra dele af aftalen på bestemte punkter, hvis lokale forhold taler herfor. Såfremt regeringsaftalen ikke overholdes vil der kunne blive tale om sanktioner efter budgetloven.

Målsætning

Aabenraa Kommune er loyal overfor forhandlingsresultatet mellem regeringen og KL og efterlever derfor den økonomiske aftale. De økonomiske aftaler er det eksterne pejlemærke for økonomien.

4 Tillægsbevillinger finansieret af kassebeholdningen

Aabenraa Kommunes likviditet er under pres, og der er reelt ikke noget råderum til at finansiere tillægsbevillinger i løbet af budgetåret, samtidigt betyder den vedtagne budgetlov også at kassefinansierede tillægsbevillinger til servicedriftsudgifterne reelt ikke er nogen mulighed.

Målsætning

I løbet af budgetåret vedtages der ikke netto tillægsbevillinger finansieret af kassebeholdningen vedrørende servicedriftsudgifter indenfor de enkelte udvalgte budgetrammer. Overskridelser på enkelte områder finansieres via omprioriteringer indenfor det enkelte udvalgte budgetramme.

Undtagelsen kan være forskydninger i driftsoverførsler mellem årene, som bevilges ved regnskabsafslutningen og tekniske korrektioner som følge af for eksempel pasningsgarantireguleringer. Til finansiering heraf afsættes der i budgetfasen en budgetværnspulje.

Vedrørende overførselsudgifter, udgifter til forsikrede ledige og udgifter til den aktivitetsbestemte medfinansiering gives der som udgangspunkt ikke tillægsbevillinger, som ikke er finansieret ved merindtægter/mertilskud fra staten (budgetgaranti m.m.).

En forudsætning for opfyldelsen målsætningen er, at der sker en aktiv styring med henblik på, at der opnås størst mulig effektivitet og udgiftskontrol, og at nødvendige korrektioner iværksættes på så tidligt et tidspunkt som muligt med henblik på at kunne overholde budgettet.

Når det politiske mål om en stram budget- og rammestyring skal overholdes, vil udfordringen i en række tilfælde bestå i at skulle prioritere indenfor området eller – hvis det ikke skønnes realistisk – at foretage tværgående prioriteringer, så tillægsbevillinger undgås. Det kan derfor være nødvendigt at foretage driftsreduktioner og en løbende justering af serviceniveauet med henblik på at overholde budgettet. En del af serviceniveauet er fastsat med baggrund i regelsættet omkring den dialogbaserede aftalestyring, hvorfor der også løbende vil kunne opstå behov for at foretage justeringer heri.

5 Likviditet

Der opereres med to forskellige likviditetsbegreber

1. Den gennemsnitlige likviditet (kassekreditreglen)
Defineres som den gennemsnitlige likviditet set over de seneste 365 dage. Ifølge Indenrigs- og Socialministeriets bestemmelser skal denne være positiv
2. Disponibel likviditet
Defineres som den forventede likviditet pr. den 31. december (øjebliksbillede). Konkret opgøres denne som likviditeten ved årets start +/- likviditetsvirkningen af indeværende budgetår forudsat at alle bevillinger udnyttes/overholdes. Forskydninger i kortfristet tilgodehavende/gæld forudsættes uændret.

Formålet med at have en likviditet af en vis størrelse er at kunne klare den daglige drift, skabe råderum til udvikling og til imødegåelse af likviditetstræk som følge af ændret lovgivning eller andet (f.eks. bortfald af forskudsrefusioner i forbindelse med etableringen af Udbetaling Danmark). Ud fra dette hensyn er det relevant at betragte likviditeten i forhold til driften.

Målsætning

Aabenraa Kommune vil leve op til Indenrigs- og Sundhedsministeriets anbefaling om en gennemsnitlig likviditet svarende til 3 % af bruttoomsætningen. I 2012 vil dette betyde et gennemsnitligt likviditetskrav på 135 mio. kr.

Målsætningen er en årlig opbygning af kassebeholdningen på 25 mio. kr. Det er samtidig målsætningen, at den disponible likviditet ultimo 2014 er positiv

6 Gældsudviklingen (langfristet gæld)

Det kan være relevant at lånefinansiere visse anlægsinvesteringer ud fra betragtningen om, at fremtidige skatteydere skal bidrage til finansieringen af faciliteter som fremtidige borgere også får glæde af.

Endvidere kan det være relevant, at lånefinansiere anlægsudgifter som har et driftsmæssigt potentiale for besparelser.

En stor nettogæld (den langfristede gæld minus opsparing via kassebeholdningen) begrænser imidlertid kommunens handlefrihed som følge af de årlige udgifter til renter og afdrag og bør derfor minimeres.

Målsætning

Det er Aabenraa Kommunes målsætning at have en langfristet gæld ekskl. ældreboliglån, som målt pr. indbygger ligger under landsgennemsnittet.

7 Effektiviseringer

Aabenraa Kommune skal sikre en løbende effektivisering af sine organisatoriske arbejdsgange med henblik på at sænke omkostningsniveauet i den udbudte service. Der er således tale om et uændret serviceniveau til en billigere omkostning.

Samtidig skal der arbejdes på, at minimere de administrative omkostninger, dog således at der altid er den fornødne administrative kapacitet til at styre omkostningsudviklingen på driftsområderne. Det kan blandt andet ske ved afbureaukratisering, udbud, udnyttelse af stordriftsfordele og digitalisering.

Til forskel fra serviceniveautilpasninger jf. nedenfor er effektivisering karakteriseret ved enten at være

- Tværgående
- Udmeldt af regeringen
- Administrative

Nogle effektiviseringsforslag, som fx udbud kan både være sektorspecifikke og tværgående. Det foreslås, at besparelser, som både kan være tværgående og sektorspecifikke som udgangspunkt fordeles ligeligt mellem de to typer.

Målsætning

Der tilstræbes en årlig effektiviseringsgevinst på 1 % af servicedriftsudgifterne (netto) ekskl. aktivitetsbestemt medfinansiering i hvert af årene 2011-2014 (1 % 2011, 2 % 2012, 3 % i 2013, 4 % i 2014). 1 % af servicedriftsudgifterne svarer til ca. 23 mio. kr. i 2012. Effektiviseringskravet udmøntes i forbindelse med rammeudmeldingen af budgettet.

8 Serviceniveautilpasninger

For at sikre resultatet på den ordinære drift skabes den resterende budgetbalance ved serviceniveautilpasninger. Serviceniveauet skal tilpasses det udmeldte budget.

Målsætning

Serviceniveauet skal tilpasses det udmeldte budget og **ikke** omvendt.

Besparelsepuljer m.m. der først efter budgetvedtagelsen skal udmøntes skal i videst mulig omfang undgås.

9 Medarbejderinddragelse

Medarbejderne inddrages og høres i forhold til den formelle samarbejdsstruktur i MED-strukturen.

Der er ingen tvivl om, at der ligger mange gode idéer og en stor ansvarsfølelse hos de mange medarbejdere. Det er ikke sikkert, at disse idéer altid bliver samlet op i de formelle høringsprocesser. Der skal derfor etableres en struktur, hvor samtlige medarbejdere enkeltvis og i grupper opfordres til at komme med forslag til andre måder

at gøre tingene på, som kan forbedre enten institutionernes økonomi og/eller den samlede økonomi for kommunen.

Målsætning

Ved budgetlægningen inddrages medarbejderne i eventuelle besparelsesrunder både i forhold til det formelle MED-system og på anden vis som enkeltmedarbejdere og grupper af medarbejdere.

10 Beskatningsniveauet

Den økonomiske politik skal sikre, at der er finansiering til den kommunale service, som byrådet beslutter. Den væsentligste indtægtskilde for kommunen er skatterne herunder især personskatterne.

Der har i de senere år været sanktioner forbundet med skatteforhøjelser, som ikke er godkendt af staten. Disse sanktioner har typisk karakter af, at merprovenuet fra en skatteændring tilfalder staten.

Beskatningsniveauet er et vægtet gennemsnit af kommunens skatteprocent og ejendomsskatter (grundskyldspromille og dækningsafgift). Provenu fra selskabsskatter og kirkeskatter indgår ikke i beskatningsniveauet.

Målsætning

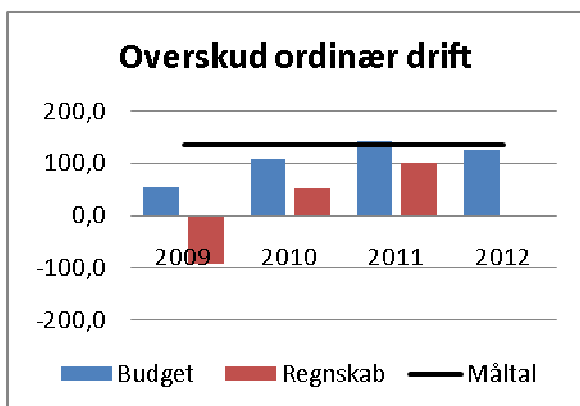
Beskatningsniveauet i Aabenraa Kommune er lavere end gennemsnittet af kommunerne i region Syddanmark og ændres kun, hvis staten tillader en skatteændring.

Opfølgning på den økonomiske politik 2010-2014

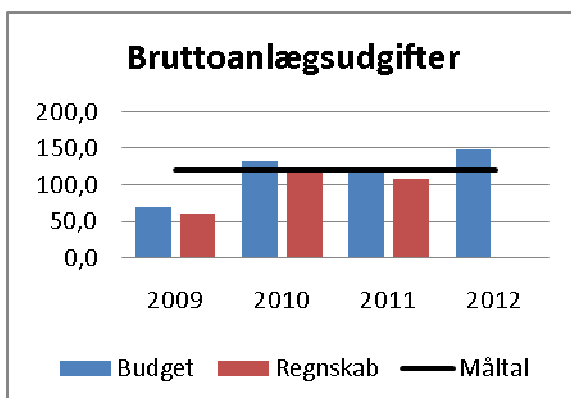
Nedenstående grafer viser på 8 områder udviklingen i de målepunkter der indgår i byrådets godkendte økonomiske politik for perioden 2010-2014

Overskud på den ordinære drift på minimum 135 mio. kr.

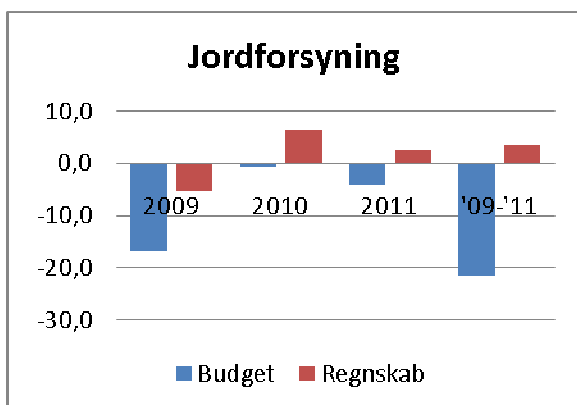
Resultatet af den ordinære drift har udviklet sig fra et underskud i 2009 på ca. 92 mio. kr. til et overskud i 2011 på ca. 100 mio. kr. Driftsresultatet ligger dog stadig under målsætningen om et overskud på minimum 135 mio. kr.

Mindst 120 mio. kr. til bruttoanlægsinvesteringer

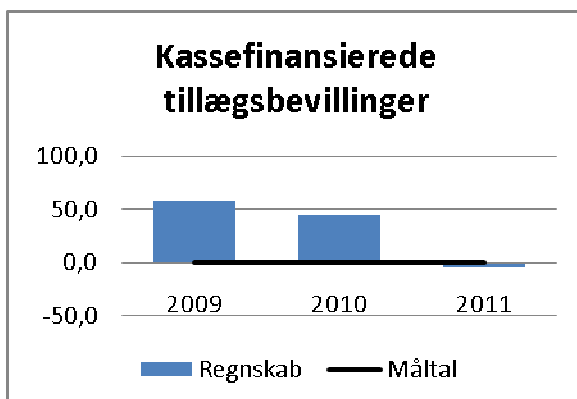
Bruttoanlægsniveauet har været stigende siden 2009 men ligger stadig under målsætningen på minimum 120 mio. kr. I 2011 udgjorde bruttoanlægsudgifterne 107 mio. kr.

Anlægsudgifterne til jordforsyning skal balancere over en årrække

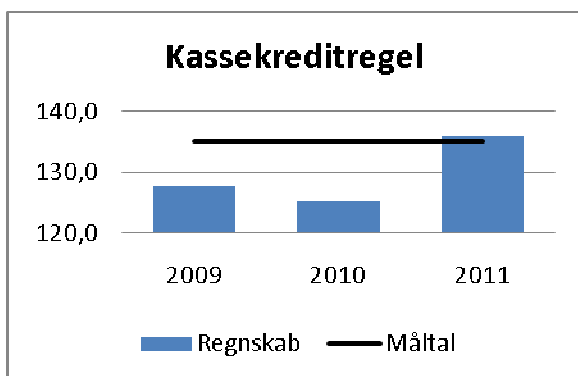
På jordforsyningsområdet (salg af byggegrunde) har der i perioden 2009-2011 været et positivt resultat på ca. 7 mio. kr. Den økonomiske politiks målsætning er derfor opfyldt.

Ingen kassefinansierede tillægsbevillinger til servicedriftsudgifterne

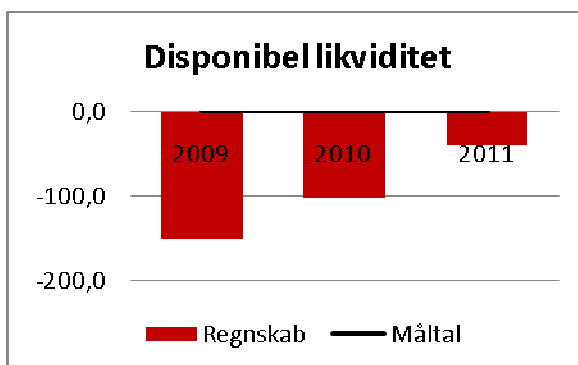
Målsætningen om ikke at give kassefinansierede tillægsbevillinger vedrørende servicedriftsudgifterne er for første gang overholdt i regnskabsåret 2011.

Likviditet opgjort efter kassekreditreglen på mindst 135 mio. kr.

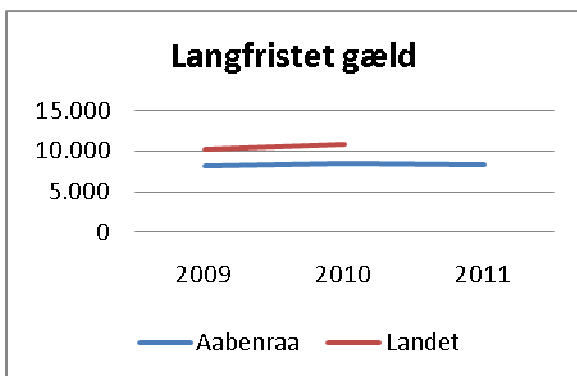
Det er et lovgivningsmæssigt krav, at kommunernes gennemsnitlige likviditet det seneste år er positiv. Aabenraa Kommunes målsætning er en gennemsnitlig likviditet på 135 mio. kr. Målsætningen er overholdt i 2011. Det skal dog bemærkes, at den gennemsnitlige likviditet de kommende år kommer under pres som følge af etableringen af Udbetaling Danmark (mistede forskudsrefusioner), og som følge af udskudte anlægsinvesteringer.

Den disponible likviditet skal være positiv

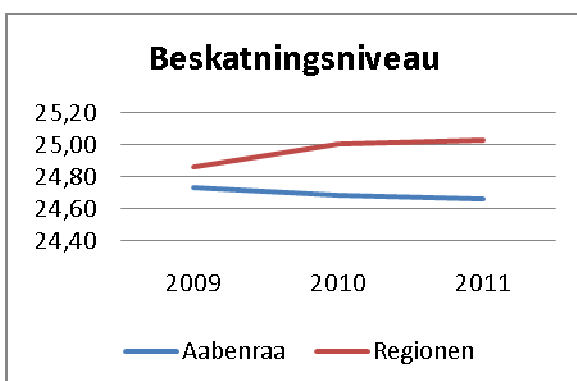
Den disponible likviditet ultimo regnskabsåret er opgjort som de likvide beholdninger tillagt genbevildgede beløb i forbindelse med regnskabsafslutningen (drifts- og anlægsoverførsler). Den disponible likviditet er forbedret de seneste 3 år, men er stadig negativ. Som det er gældende for den gennemsnitlige likviditet vil den disponible likviditet også blive påvirket ved etableringen af Udbetaling Danmark.

Den langfristede gæld skal ligge under landsgennemsnittet

Målsætningen er at kommunens langfristede gæld ekskl. gæld vedrørende ældreboliger skal ligge under landsgennemsnittet. Målsætningen er opfyldt i perioden 2009-2011. I 2011 ligger den langfristede gæld pr. indbygger ca. 2.300 kr. under landsgennemsnittet. Dette svarer til ca. 135 mio. kr.

Beskatningsniveauet skal ligge under niveauet i Region Syddanmark

Målsætningen om et beskatningsniveau under regionens gennemsnit er opfyldt i perioden 2009-2011.